

Dette er ektefellepensjon

Når et medlem i Statens pensjonskasse dør kan gjenlevende og fraskilte ektefelle ha rett til etterlattepensjon. Samboere har ikke rett til ektefellepensjon i Statens pensjonskasse.

Hvem får pensjon?

Medlemskapet i Statens pensjonskasse (SPK) gir i de fleste tilfeller gjenlevende ektefelle/registrerte partner rett til en månedlig pensjon hvis medlemmet dør. Ektefellepensjonen er en månedlig ytelse som utbetales etter medlemmets død.

Vilkår

Du har rett til pensjon hvis ektefellen din dør ett år eller mer etter

- ansettelsen i en stilling som ga rett til medlemskap i SPK
- at ekteskapet ble inngått

Hvis du er skilt fra avdøde, må noen tilleggskrav være oppfylt for å få ektefellepensjon:

- Avdøde må ha vært medlem i SPK før skilsmissen.
- Ekteskapet må ha vart i minst 10 år.
- Du må ha vært minst 45 år da dere ble skilt.
- Du må ikke ha giftet deg på nytt før din tidligere ektefelle døde.
- Du må ikke ha fraskrevet deg retten til ektefellepensjon.

Hvis avdøde har vært gift flere ganger, kan pensjonen bli delt i forhold til hvor mange påbegynte år hver enkelt var gift med avdøde. Når en dør, vil den andre få hele pensjonen.

To ulike regelverk

Det er i dag to regelverk for beregning av ektefellepensjon:

Bruttoberegnet pensjon og nettoberegnet pensjon. Avhengig av hvilket av de to regelverkene den etterlatte tilhører, blir pensjonen regnet på to nokså ulike måter. Hver enkelt må derfor finne ut hvilket regelverk som er aktuelt i eget tilfelle. Her er hovedreglene, mer utfyllende informasjon finnes på www.spk.no.

Bruttoberegnet ektefellepensjon

- Etterlatte er født før 01.07.1950, og avdøde ektefelle var medlem i SPK før 01.07.2000.
- Når gjenlevende ektefelle er født før 01.01.1955, og avdøde ble medlem av SPK første gang før 01.10.1976, og ekteskapet ble inngått før 01.01.2010. Gjelder når dødsfallet skjedde 01.02.2010 eller senere.
- Kvinner som er blitt enker før 01.02.2010 etter menn med medlemskap før 01.10.1976.

- Andre gjenlevende ektefeller enn kvinner (menn og homofile/lesbiske) etter punktet ovenfor, hvor avdøde hadde medlemskap før 01.10.1976, og dødsfallet skjedde mellom 01.01.1994 og 01.02.2010.

Bruttoberegnet ektefellepensjon utgjør 60 prosent av alderspensjonen avdøde hadde eller ville fått hvis han jobbet fram til aldersgrensen for stillingen. Pensjonen vil i de fleste tilfeller bli inntektsprøvd og samordnet med pensjon fra folketrygden.

Ikke behovsprøvd brutto ektefellepensjon

Det er ikke alle brutto ektefellepensjoner som skal inntektsprøves. Brutto ektefellepensjoner hvor avdøde ble medlem før 1.10.1976, skal ikke inntektsprøves i følgende tilfeller:

- Enker etter mannlige medlemmer når gjenlevende var født før 1.7.1950. Det samme gjelder for enkemenn etter kvinnelige medlemmer og enker/enkemenn etter medlemmer av samme kjønn for opptjening fra og med 1.1.1994.
- Enker etter mannlige medlemmer når gjenlevende ektefelle er født før 1.1.1955, hvor ekteskapet er inngått før 1.1.2010 og hvor medlem dør 1.2.2010 eller senere. Det samme gjelder for enkemenn etter kvinnelige medlemmer og enker/enkemenn etter medlemmer av samme kjønn for opptjening fra og med 1.1.1994.

Behovsprøvd brutto ektefellepensjon

Dersom du har både egen alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt, blir ektefellepensjonen først redusert på grunn av egen pensjon og deretter redusert på grunn av arbeidsinntekten. Til slutt skal begge pensjonene samordnes med eventuelle ytelser fra folketrygden. Hvis du har en egen uføre-, avtalefestet- (AFP) eller alderspensjon, vil dette påvirke ektefellepensjonen din.

Ektefellepensjonen blir da ikke utbetalt med et større beløp enn at samlet pensjon utgjør 60 prosent av summen av din egen uføre- eller alderspensjon og den alderspensjonen din avdøde ektefelle hadde eller ville ha fått.

Hvis du har en årlig arbeidsinntekt som er høyere enn et halvt grunnbeløp i folketrygden, vil SPK redusere ektefellepensjonen med 40 prosent av beløpet som overstiger et halvt grunnbeløp. Du bør også være klar over at forventet arbeidsinntekt kan påvirke ektefellepensjonen frem til du er 67 år. Etter 67 år er det bare faktisk inntekt som påvirker pensjonen.

Hvis du både har en årlig arbeidsinntekt som er høyere enn et halvt grunnbeløp, og en egen opptjent tjenstepensjon, gjør vi først fradrag for tjenstepensjonen og deretter for arbeidsinntekten.

Nettoberegnet ektefellepensjon

Alle andre grupper enn det som er forklart under kulepunktene om brutto ektefellepensjon, får en nettoberegnet ektefellepensjon.

Størrelsen på pensjonen

Nettoberegnet ektefellepensjon utgjør 9 prosent av det pensjonsgrunnlaget det avdøde medlemmet hadde eller ville ha fått som alderspensjonist. Ektefellepensjonen vil forholdsmessig reduseres med avdødes opptjening. Den blir ikke redusert med inntekt eller samordnet med folketrygdens ytelser.

Søknadsprosessen

Du trenger ikke å søke om verken ektefelle- eller barnepensjon hvis avdøde fortsatt var i jobb eller var pensjonist. Hvis avdøde var medlem hos SPK, mottar vi automatisk melding om dødsfallet fra arbeidsgiveren eller NAV. Hvis avdøde hadde et tidligere medlemskap i SPK på tre år eller mer, er det viktig at dere som etterlatte selv tar kontakt med oss.

I NAV må gjenlevende selv søke om gjenlevendepensjon. Dersom avdøde hadde pensjon i NAV og gjenlevende har pensjon, vil NAV automatisk øke grunnpensjonens størrelse i gjenlevendes pensjon. Deretter sender NAV ut søknadsskjema. Dette må gjenlevende fylle ut og sende i retur til NAV.

Dersom avdøde ikke hadde pensjon fra NAV, vil NAV sende ut brev til gjenlevende med søknadsskjema. Husk at samboere kan ha rett til gjenlevendepensjon i NAV. Vi presiserer at det er viktig å søke så fort som mulig fordi NAV ved forsinket søknad kun går 3 måneder tilbake i tid.